

КРАПЛЯ В ДІЙНИЦЮ, ДРІБКА – В КИШЕНЮ

У свій час молочна галузь займала одне з чільних місць у сільськогосподарському виробництві району. Хід технологічних процесів на тваринницьких фермах був під недремним оком партійних та аграрних чиновників. У райкомі партії, сільгоспуправлінні постійно проводилися різного роду наради. Доводилися плани і завдання. Колективи ферм «брали на себе підвищені соціалістичні зобов'язання» і потім хапалися за голову. Бо ці зобов'язання треба було виконувати. Найчастіше – з-під батога. А вже мудре партійне керівництво час від часу посилало на ферми так званих уповноважених, іншими словами – наглядачів. Вони були покликані контролювати процес доїння і піднімати бойовий дух доярок. Підіймали, але не підняли. Бо в жодному колгоспі району так і не змогли досягти омріяної висоти – трьохтисячного річного надюю молока від корови. Але це вже – історія. Після проведення земельної реформи тваринництво опинилося в приватних руках. Чи відбулися в галузі позитивні зрушення? На це та інші питання наш кореспондент намагався знайти відповідь під час розмови із зоотехніком управління агропромислового розвитку райдержадміністрації Наталією Миколаївною Демидюк.

- Колись тваринництво називали ударним фронтом на селі. Вам, Наталіє Миколаївно, не пощаслилося бути «бийцем» цього «фронту»...

- Так, працювати за фахом я почала уже в часи так званої перебудови. Колгоспи розвалилися, галузь почала занепадати. А вона колись трималася на певному рівні. Яюсь мені потрапили до рук деякі документи із архіву управління. Цифри, які там наведені, мене, відверто кажучи, здивували. Скажімо,

в 1986-1990-х роках у районі в середньому виробляли 57300 тонн молока. А торік цей показник по всіх категоріях господарств становив 18100 тонн.

- Отже, молочна галузь, практично, перестала існувати?

- Це не зовсім так. Хоча виробництвом продукції займаються здебільшого особисті селянські господарства. Дійне стадо утримують лише в приватних сільгоспідприємствах «КамАЗ-Агро», «Нове життя», «Правда», «Радівське», «Ідна».

- Відомо, що вагомим валових показників можна досягти за рахунок підвищення продуктивності дійного стада...

- Безперечно. Але продуктивність худоби, на жаль, залишається низькою. Торік, скажімо, у сільгоспідприємствах одержали в середньому від корови по 1972 кілограми молока.

- Що ж, у пострадянські часи за такий показник голову колгоспу по голівці б не погладили. Та й навряд чи він втримався б у керівному кріслі. Невже у приватних господарствах пустили на самоплив технологічні процеси? А вже звичайний сільський дядько навряд чи буде утримувати корову, яка дає молока не більше, ніж коза...

- Що правда, то не гріх. Але в даному разі кожний сам собі господар. У сільгоспідприємствах, що утримують дійне стадо, завжди крутиться жива копія від продажу продукції, постійно поповнюється і м'ясне поголів'я. А ось стосовно продуктивності, то тут справді недопрацюють. Ще не вдалося налагодити як слід племінну справу, створити належні умови догляду тварин.

- Кажуть, що молоко в корови на язиці...

- Так, у міцній кормовій базі – запорука високої продуктивності худоби. А корови вітчизняних порід можуть давати щороку в середньому від 4 до 6 тисяч кілограмів молока. Це, зокрема, зазначили і зарубіжні фахівці, котрі виступали на одному із семінарів. Однак, на жаль, до годівлі тварин у сільгоспідприємствах підходять за старими мірками. Низькою залишається віддача пасовищ, не організовано належного контролю під час заготівлі кормів на зиму. Нерідко силос та сінаж – низької якості. Як наслідок – у годівниці потрапляють незбалансовані за вмістом перетравного протеїну корми. Звідси – і низька продуктивність дійного стада.

- Сьогодні, зрозуміло, на ситуацію не вплинеш силовими методами. Проте в області, країні є господарства, де виробництво молока організоване на належному рівні. Місцевим тваринникам, як то кажуть, не гріх би було повчитись...

- Останнім часом стали помітнішими спроби поліпшити стан справ у галузі. В «Радівському», наприклад, почали оновлювати стадо – закупили у племінних господарствах 50 корів і нетелів. У «КамАЗ-Агро» значну увагу приділяють умовам утримання худоби. Незабаром тут буде введено в дію доїльний зал, обладнаний сучасною технікою. І все-таки в цілому прогресивні технології в галузі запроваджуються аж надто несміливо. Причина не лише в інертності керівників сільгоспідприємств. Навпаки – вони заслуговують вдячності хоча б за те, що їм у диких умовах ринку правдами і неправдами таки вдалося втримати галузь на плаву. А вже виробництво молока досі залишається збитковим, в основному через низькі закупівельні ціни на продукцію. Нині переробники за літр молока платять не більше двох гривень, а в населення закупають його за зовсім здирницькими цінами. Зате у крамницях ота вистраждана в селах продукція коштує втричі дорожче. Однак перш ніж запропонувати молоко покупцеві, з нього «витагнуть» весь жир і помістять у барвисту упаковку на кшталт «Простоквашино». Бо ж правду кажуть люди: нема на молоці, то хоч на сироватці...

- Чи є надії на те, що держава нарешті повернеться обличчям до товаровиробника?

- Питання риторичне. Намагання держави вплинути на становище, в якому опинилася тваринницька галузь, є надто кволими. І все ж, гадаю, не слід опускати руки. А вже молочні продукти були і залишаються одними із основних у й так не дуже багатому раціоні пересічного українця. Бо ж різними «колами» і «спраитами» ситий не будеш. Залишається лише сподіватися, що державні мужі, присьорбуючи молоко з кухлика, колись-таки замисляться над його справжньою ціною. Воно ж капас не з неба, а з коров'ячої дійки.

Розмовляв Василь ХУДИК.